



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Cavtio Criminalis, Seu De Processibus Contra Sagas Liber

Spee, Friedrich von

Francofvrti, 1632

22. Cur mutli Iudices hoc tempore aegre reas absoluant, et si se per
torturam purgarunt.

urn:nbn:de:hbz:466:1-11133

tot Sagarum Mater, quid mirum si præ
mœrore oculos effleuit, ne videre pos-
sit? O cæcitas nostræ gentis! Ecce ipsi-
met Iudices clare clamant: feruetur æ-
quitas, sequamur rationem, & Sagas
non comburemus. Non ego quid con-
tradicam scio; concedo enim: respon-
dere non possum. Itaque non iam mi-
ror cōsideratissimum Tannerum, quod
cum in suo commentario de Sagis dub. 5
modos collegisset eas efficaciter extir-
pandi, inter cæteros hunc quoque pru-
dentissime annotarit nu. 131. *Vt processus
non nimis diu prorogentur, sed servata Iuris
forma maturius expediantur, vel damnatis
reis & confessis, vel dimissis si qui per tortu-
ram indicia purgarint.* Sed quid prodest
hec editis commentariis monuisse? per-
gent nihilominus Iudices vt cœperunt:
nam causas suas habent, quæ sequenti
dubio dicentur.

D V B I V M X X I I.

*Cur multi Iudices hoc tempore agre reas ab-
soluant, etsi se in tortura purgarint?*

RESPONDEO, Nondum sæpe vidi,
M 2 etfi

164 Dub. XXII. Cur multi Iudices hoc tempore ag
etfi multis in locis sæpissime videre po
teram dimissam quæ in prima tortura
inficiando culpam, se purgasset. A
gerrime ac vix sane absoluuntur, quæ
semel in carcerem receptæ sunt. Et vi
deri poterat iustitiæ hic zelus esse, &
quidam velut ardor virtutis. Sed absit
vt tam immoderatum quid virtus ha
beat, quæ non nisi inter eam lineam,
quam lex & ratio direxit, exercere vim
suam solet. Mihi ista potius videntur
esse:

PRIMO, Per fas & nefas habere vo
lunt quas comburant, vt præcedenti
dubio iam dixi: qui nescio quis cæcus
impetus est, & seu illi seu Magistratus
culpam habent.

SECUNDO, Accedit quoque quod ig
nominæ sibi fore fingunt, si facile di
mittant, tanquam præcipites fuerint
in ea capienda & torquenda, quæ mox
innocens inuenta sit. Insero quod vidi
ante annos duos. Eram in loco, vbi ini
tium dabatur inquisitioni Sagarum. Pri
ma omnium Gaia, quod in pago suo au
diret male, ob hoc vnum capta est, obi
dem

dem torta est. Hæc in tormentis Titiam defert, vt conforrem, tantumq; valet vnica delatio, vt & Titia capiatur, & in equuleum tradatur: Hunc illa superat & constanter se ream negat. Interim Gaia ad pyram educitur, vbi admodum pœnitens, & ad mortem iudicio Confessarij optime comparata reuocat delationem Titiaë tanquam falsam, & vi tormentorum expressam, male se fecisse deferendo innocentem, nunc adeo paratam esse morte sua obsignare se de Titia nihil mali scire, cumq; iis verbis in flammam intrauit. Nihil tum erat causæ, quin Titiam dimitti conueniret, quam nec capere quidem oportuisset: dimissa tamen non fuit: obstabat enim quod diximussitabant inter se iudiciales personæ leuitatis se notam contracturos, si sic Titia ad libertatem recurreret. Vah quam res indigna, parumq; Christiana, omni æquitati aduersa!

TERTIO, Licetor quoque dedecus veretur tanquam arte sua ac tormentis imperite functus, cum imbelli fœminæ confessionem non abstulit.

M 3

QVAR-

QUARTO, Miscet se amor lucri, si in
 capita plectendorum constituta pecu-
 nia est, quam nolint imminutum iri.
 Enimuero non omnes sancti sumus, aut
 ita æque à continentia instructi, quin
 subinde auri & argenti fulgor oculis ob-
 ludat. Itaque quod non semel audiui &
 indolui, quærunt omnibus modis vt rea-
 fit quam esse volunt, compingunt in ar-
 ctiora vincula, macerant squalore car-
 ceris, domant frigore & æstu, submit-
 tunt Sacerdotes, quales supra descripsi,
 impetuosos, seu imperitos, seu olim
 mendicabula, nunc Inquisitorum ser-
 uos: retrahunt in noua ac noua tor-
 menta, ac denique eousque vexant,
 & affligunt, dum tot miseriis confe-
 ctam tandem ad confessionem seu ve-
 ram seu mendacem impellant. Neque
 enim desunt inuenta pulcherrima &
 expedita, ad repetendas quæstiones,
 & conscientia lumen tantisper ob-
 ruendum, etsi noua indicia non repe-
 riantur, vt iam dicam. Lubet enim,
 ne de lenitate mea nimia atque inscitia
 rerum criminalium me pudefaciant,
 acce-

accedere paulisper ad eorum partes,
& vel instruere minus eruditos, quibus
inuentis facere liceat quod lubet.

D V B I V M X X I I I .

*Quo prætextu obtineri posse videatur ut li-
ceat tormenta repetere sine nouis
indiciis?*

RESPONDEO, Non vnus prætextus
est, quo Iudices laxioris conscien-
tiæ vti possint, & nunc strenue passim
solent. Sunt autem isti:

PRÆTEXTVS I. Bartolus Iurisconsul-
tus in leg. vni. ff. de quæst. vult esse posi-
tum in arbitrio Iudicis, an repeti in E-
quuleum possit, qui in prima quæstione
nihil est fassus. Idem sentit Baldus in
l. 2. nu. 10. ad fin. C. quod metus causa.
Idem Paris de Puteo, Marsilius, Catal-
dus, Menochius, & alij relati à Claro
& Farinacio quæst. 38. num. 87. Recte
& egregie plane ad Iudicum mentem:
dicent enim se sequi sententiam Barto-
li & Baldi, aliorumq; citatorum, & vbi i-
psis lubebit, arbitrabuntur repeti o-
portere. Quod si dicas arbitrium Iudi-